



tillsammans

Mette Björnberg & Richard Johansson

tillsammans

Mette Björnberg & Richard Johansson

Kristianstads konsthall 4/4–31/5 2009

Växjö konsthall 11/6–9/8 2009

Västerås konstmuseum 7/11 2009–10/1 2010



Salut, 2006

IDÉN TILL UTSTÄLLNINGEN *Tillsammans* uppstod i samma stund som Mette och Richard, för första gången, arbetade tillsammans i ett gemensamt verk: skulpturen *Salut* som skildrar staden Kristianstads historia som fästnings- och garnisonstad. Ett verk som, under uppmärksammade former, installerades vid järnvägsstationen i Kristianstad 2006.

När vi såg hur allvar och humor kunde mötas i ett livsbejakande, oförutsägbart, känsligt och modigt konstverk förstod vi också att det krävdes en fortsättning, en utställning med Mette och Richards verk i Kristianstads konsthall. Här är det egentligen inte de eventuella likheterna och olikheterna i konstnärskapen som är det intressanta – inte heller det faktum att de lever tillsammans – utan att två separata temperament, två visuella synfält, två olika formspråk utforskar ett gemensamt rum – tillsammans! Tidigare verk möter nya uttrycksformer och nya sammanhang skapas. Våra synfält utvidgas och tillsammans upptäcker vi mer ...

Västerås konstmuseum och Växjö konsthall såg genast också möjligheterna i denna utställningsidé och därför blir nu *Tillsammans* en vandringsutställning under 2009. Men på varje plats får utställningen sin specifika gestaltning, allt efter de rumsliga förutsättningarna. Många betraktare ges därmed möjlighet att stiga in i denna sällsamma bildvärld där det verkligen sprakar om idéerna och där engagemanget alltid är påtagligt. Samtidigt är allt här mycket tydligt formulerat och åtkomligt. Säkerheten och fantasin i de tekniska lösningarna vidgar berättelserna ytterligare. Det privata blir snart allmängiltigt men här kan man också, när man vill, lyfta fram det individuella ur det gemensamma.

I Kristianstads konsthall gläder vi oss mycket åt att få visa denna utställning och vi tackar Mette och Richard för ett stimulerande samarbete. Detta gäller även Eva Borgegård, Västerås konstmuseum och Nicolas Hansson, Växjö konsthall. Tack också till Johanna Åkerberg, Per Engström och Galleri Magnus Karlsson som, på olika sätt, har bidragit till att utställningen kan leva vidare i en katalog.

Thomas Kjellgren
konsthallschef, Kristianstads konsthall

STRAX INNAN JAG går och lägger mig brukar jag ofta tänka på vilka konstnärer jag skulle vilja ställa ut. Troligtvis är det en alltför behaglig och harmonisk situation för jag hamnar nästan alltid i en hastig och tung sömn.

Ett annat tillfälle när jag har tid att tänka på utställningar är när jag kör bil. Sömnen har inte samma kraft och det fungerar snarare som ett nålstick eller en brustablett genom kroppen, man förflyttas in i en värld där allt är möjligt. Det resulterar i en himla massa lösa trafikvådliga anteckningar på smålappar. Mer eller mindre goda idéer om presumtiva utställningar, val av konstnärer, titlar, gestaltungslösningar, konceptuella uppslag – allt kluddas ner i en mindre noggrann ordning.

Senare när jag då och då tvingas städa min gamla bil brukar jag hitta dessa små lappar utspridda här och var. När somliga konstnärer dyker upp på flera lappar, oberoende av varandra och nerskrivna vid helt olika tillfällen, kan det vara ett tecken eller en vittring. Man kan säga att min bil är full av konstnärer och många är de som ovetandes åkt med mig. Mette Björnberg är en av dem. Jag vet att jag flera gånger funderat hur det kommer sig att hon dyker upp då och då i mina anteckningar. Jag har inget solklart svar på det, men Mettes konst har verkligen en förmåga att tränga sig på och drabba en alldeles speciellt. Hon har en kraftfull och ändå skör ansats som är öppen och ocensurerad. Kanske är det bara så att man jagar det som man saknar hos sig själv?

Att stå inför *Korstecken* eller *Rodnad* är som att uppleva en ordentlig luftgrop. Det är färg och form som inte bara vill vara ”färgochformduktig”. Hennes nästan klassiska sängserie är fenomenal, så mycket lustfyllda och djärva hopp mellan humor och allvar. Egentligen ska sägas att Mettes konst bör man inte läsa eller skriva om. För det går egentligen inte. Den har en förmåga att ointetgöra alla ansatser till resonemang. Här blottläggs en helt annan våglängd som mer utgår ifrån en öppen och associativ kommunikation. I den väljer jag att inte försöka förstå, och i och med det öppnar sig nya perceptuella möjligheter och liv uppstår.

På samma sätt är det med Richards konstnärskap. Liksom hos Mette är det ivrigt och uddigt, men här återfinns en större grad av fikcionalism, utan för den skull ge avkall på en öppen struktur. Tänk dig en rusig långhelg med Kronblom, Pär Lagerkvist och Stig Claesson i samma stuga. Du får en rejäl dos realpoetiska iakttagelser under läppen, tillsammans med en genomgående underton av kärvt burleskeri och folkloristisk naturromantik. Människorna i Richards bildvärld censurerar inte sig själva, de har en kärvhet och stark bejakelse åt det givna och det faktiska.

De gestaltande situationerna ger särdrag åt banala företeelser och enkla förnimmelser. Underliga saker händer och det känns som om vi får ta del av det strax innan allting spårar ur. Man står där hjälplös inför det självklara och vardagliga men som ändå inte går att förklara. Richard framkallar en fnissig och upprymd känsla över mångfalden och komplexiteten i vår tillvaro. Parallellt som en politiker beslutar om sänkt fastighetsskatt så finns det lärkor i skogsbyn som sjunger sri-sri. Hotet om den globala finanskrisen hänger över oss, konflikten mellan Israel och Palestina är i full gång, men nere vid *Hasses Pizza* hänger gänget som vanligt.

I närvaron av Mettes och Richards konstnärskap känner jag mig upprymd och inte så jåkla märkvärdig. Att intellektualisera konsten med ett hur eller ett varför skulle aldrig falla dem in. Hos Mette och Richard är det något helt annat. Det lilla ordet att är långt mycket viktigare. Att man lever. Att man provar. Att det görs. Att göra något tillsammans.

Nicolas Hansson
konstchef, Växjö kommun



Hovleverantören, 2005 RJ



Korstecken, 2008 MB



Min farfars arm, 2000 RJ



Livstykke II, 2008 MB



Häri från till evigheten, 2005 RJ



Svavelsång, 2008 MB



Skymning vid klostret, 2008 RJ



Natalia V. Kovshova, 2002 RJ



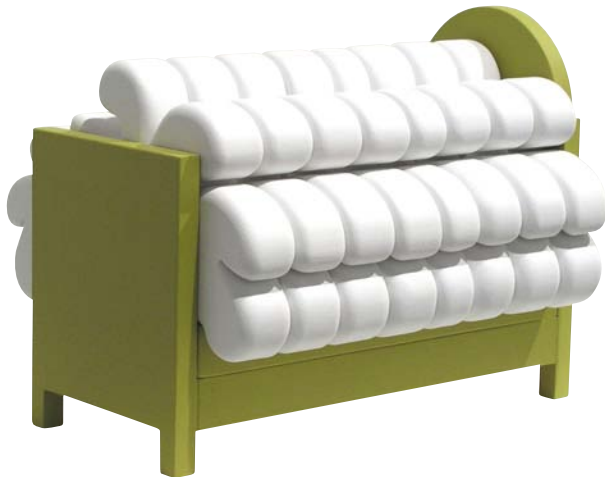
Kvicksilverblänk, 2008 MB

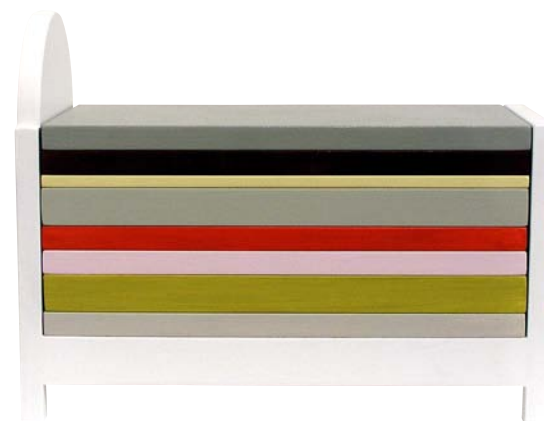


Fredag på Migrationsverket, 2006 RJ
Huvudbry, 2003 MB



Outlaw girl, 2006 RJ
Mara, 2003 MB





Tocken, 2006 RJ
Dunböljor, 2003 MB

För evigt, 2005 RJ
Sömnlager, 2003 MB



Nu eller aldrig, 2006 RJ
Vagga, 2003 MB



Lolita, 2005 RJ
Amorosa, 2003 MB



Nedkomst, 2008 MB



Elvis forever, 2005 RJ



Mammaledig, 1999 MB

Inledning till djuren, parkerna & M.

Det detta bildar är en park eller ett djur.

Jag trodde ekorren dött ut. Minns när jag var barn och gick med mormor och mamma i Apladalen. Mormor lade en chokladbit – en sån där rund, ur en rulle – på varje stubbe längs promenadvägen. Det skedde i förväg på något sätt, jag begriper faktiskt inte hur; jag var bara fyra men har en känsla av att mormor och mamma gick långsamt pratande bakom. Att jag var den som skuttade framför. Men varje gång jag kom fram till en stubbe så låg där en rund chokladbit. Och det vimlade av ekorrar.

Så, fyrtio år senare, på Bleecker Street, Manhattan, ser jag plötsligt en ekorre – ståtlig! – innanför ett staket, i en liten ”trädgård”.

Det finns parker med labyrinter i ankelhöjd.

Rädslan för korna kom i 25–30-årsåldern. Rädslan för hundarna försvann i nioårsåldern. Rädslan för spindel motades tillbaka något i 30–35-årsåldern. Hur mamma skrikande hoppade upp på en säng när någon ställt en förgylld gjutjärnsspindel i ett tefats storlek på golvet. Hur bjäbbet från en ynklig pudel strax bakom ryggen fick mig att släppa mammas hand och rusa ut i gatan och den där stora hunden, när vi skulle plocka ål i en å tänker jag fel, det var ju kräftor, hur den faktiskt sprang efter mig och bet sönder mina gula galonbyxor. Hur man borde göra sig till herre över korna, hur man försökte, trodde man var det. Att man bestämde.

Bakom stenen står en ängsvädd, och bakom ängsvädden ett träd, och i trädet bor miljoner djur. I varenda liten djurkropp i vartenda litet träd – finns miljoner hemligheter på lur.

I kväll vid halv tio-tiden fann man en machete och ett angripet träd och – park i en stad – polisen avskrev därmed ärendet.

Man trodde ju man såg i syne när dåvarande rikspolischefen Björn Eriksson lät sig avfotograferas och hamna på bild i tidningen, sittande skrattande vid sitt skrivbord, och stående bakom honom på bakbenen: en gigantisk grizzly/brun/kodiak-björn, uppstoppad förstås, med ena ramen på Björns axel. Man klippte ju ut den där bilden ur tidningen. För att tro sina ögon senare. För att visa barnbarnen eller danskar. Man kan ju inte hitta det där klippet nu. [Man kan inte länge bära en självpåtagen mask. Seneca.]

Att stå och vänta och möta den stadiga och litet sorgsna blicken hos en bulldog på andra sidan övergångsstället i precis samma ögonblick man känner lukten av tjock cigarr. Det enda man minns av Lichtenstein.

När man är liten är allting () större, förvisso, men maskarna far bar upp ur matjorden ibland ... Har aldrig sett dem sedan dess men jag tänker ofta då jag genar över denna vidsträckta gräsmatta på om de finns här under. I sina gångar. (Jordhålor? Korridorer?) Och vad de håller på med.

Mamma, du anar inte vad osten kostar nuförtiden!

Grannen fyra trappor upp låser omständligt sin cykel, kliar sin vita mustasch och pekar mot marken: Kom skall ni se – en sån stor vinbärssnigel!

Gässen flyger lågt och sakta utmed fjärde våningen på sextonvåningshuset. Vad är det med grädden?

Halv två en sommarnatt. Fullmåne i en glipa mellan träden. Jag står på gräset och pissar i vattenkannan. På morgonen kommer jag att fylla upp med vatten och slå på någon växt. Ett litet flygplan flyger lågt och sakta förbi i

utkanten av himlen, annars är det fullkomligt tyst och stilla. Fullständigt tyst och stilla. Tills jag plötsligt hör ett mycket vackert fågelläte från något träd en bit bort. Nattskärra, tänker jag reflexartat och undrar samtidigt, eller omedelbart, var jag fick det ifrån. Har ingen aning – no fucking idea whatsoever – om ifall det ens är en fågel. Det kan lika gärna vara en svamp, en insekt! Än mindre vet jag hur de låter.

Fåglarna, mamma – men inte gödkycklingarna.
Fjärilarna – men inte i magen.
Floderna.

I parken en hastig blick på en hunds käft. Man hinner inte titta ordentligt, man går i ett samtal i parken, utanför ett bibliotek, och den andre säger precis nåt viktigt, ur nån bok (”Det omedvetna är strukturerat som ett språk.”), man vänder sig mot honom och tittar på honom istället. Men hade inte den där hunden tandställning? Eller var det ett munspel?

Hon går omkring i Afrika som i en park. Gräset är jättegrönt, som om någon vattnade och höll efter. Så står hon med en svart man och bara ser mot träden i fältets utkant. Allt är jättegrönt.

Och så kom sorgearbetet efter hamstern. Utsträckt. Vittförgrenande. Jag minns så väl hennes utseende. Ansiktet.

Balsamgran [gles, tunn, grova barr] Blå douglasgran [kunde varit en tall]
Hybridlärk [mjuka, späda ljusgröna barr från grenar som sträcker sig som ett tak över stigen] Cypress [Chamsecyparis. Nootkatensis] (och mellan stammarna ser man en herre gå och dra bulten på den röda tennisplan)
Kuddfloxx [söt] Turkisk ek [verkar litet senare med bladen] Strimlönn [vackrare än röd strimlönn] Tårtall [gles, många nakna smala ...]

En buskskvätta i en tokbuske.

Wolfgang Wingerterers dotter som i 35-årsåldern förstod att hon kunde tala med hästar. Och med katter och hundar. Hon hade då ett välbetalt jobb på ett stort energiföretag. Wolfgang lutar sig närmre: Jag sa Scheisse! Tills hon bevisade vad hon kunde. En häst ville ha barn till exempel, och stå tillsammans med andra. Hon reser nu med tyska hästlandslaget till OS. Kan till och med kureras via fotografi – gjorde det med en hund. Hon bor i Düsseldorf och vill någon i München ha hjälp med ett djur så kan de skicka ett foto. Eller betala resan. The Horsewhisperer, säger man i Storbritannien.

Att tänka sig en park med endemiska växter, fåglar och ekorrar.

Magasinet Veckans Äventyr upphörde på grund av pappersembargot efter kriget mitt i ett äventyr med ”Blå Skalbaggen”, intill förväxling lik Fantomen, kanske den som senare också återuppstod som Fantomen. Blå Skalbaggen, alltså.

Det har faktiskt hänt en gång till. Klockan sex en morgon. Jag stod barfota i träskor på gräsmattan och såg upp mot himlen. Hade vaknat av att jag drömt om M. För första gången sedan hon dog. Plötsligt – och det är detta som är första gången, på fyrtio år känns det som – är det en ekorre högt uppe i en ek, precis i mitt blickfång. Den skuttar vigt från gren till gren och får dem att svaja litet.

4:e april i parken: jag passerar en man i sextiofemårsåldern, nypensionerad i bara skjortärmarna, rutiga, som sakta strosar fram och håller jämna steg med en vitkindad gås.

[ff, wbc, etc]

Per Engström
Malmö, januari 2009





Mitti, 2005 RJ



En skatt, 2008 MB



Rodnad, 2005 MB



Magisk syster, 2005 RJ

Justice and Freedom for Shackled Eagle



Pine Ridge 1976



Minne från norr, 2007 RJ



Minneslund, 2008 MB



Mette Björnberg MB

Född 1963
Bosatt i Södra Mellby, Kivik

Amorosa

Bemålad mdf och trä
39 x 30 x 26 cm

Dunböljor

Bemålad mdf
25 x 26 x 17 cm
Värmdö kommun

En skatt

Bemålade objekt av gips
och trä, virkade detaljer,
ek och glas
40 x 70 x 35 cm

Huvudbry

Bemålad mdf
20 x 26 x 21 cm

Korstecken

Bemålat trä
220 x 110 x 45 cm

Kvicksilverblänk

Nickelöverdragen brons,
tvättställ
84 x 36 x 30 cm

Livstykke II

Bemålad gips, trä, glas,
aluminuim
170 x 65 x 65 cm

Mammaledig

Virkade objekt
500 cm
Västerås konstmuseum

Mara

Bemålad mdf
29 x 29 x 26 cm

Minneslund

Bemålat trä
18 x 70 x 25 cm

Nedkomst

Virkat objekt
440 x 35 x 35 cm

Rodnad

Bemålat trä
53 x 58 x 39 cm

Svavelsång

Bemålat trä
98 x 67 x 67 cm

Sömnlager

Bemålad mdf
20 x 26 x 12 cm

Vagga

Bemålad mdf och trä
20 x 26 x 17 cm

Richard Johansson RJ

Född 1966
Bosatt i Södra Mellby, Kivik

Elvis forever

Bemålade objekt
47 x 34 x 30 cm

Fredag på Migrationsverket

Bemålat trä
23 x 42 x 3 cm

För evigt

Bemålat trä
38 x 15 x 4 cm

Hovleverantören

Bemålat trä
100 x 58 x 41 cm

Härifrån till evigheten

Bemålat objekt
112 x 62 x 137 cm

Lolita

Bemålat trä
38 x 12 x 3 cm

Magisk syster

Bemålat trä
103 x 42 x 38 cm

Medelklass

Bemålad mdf-relief
58 x 95 cm

Min farfars arm

Broderi, säckpirra
130 cm
Folkets Hus och Parker

Minne från norr

Bemålad brons
28 x 49 x 25 cm, 2007

Mutti

Bemålat trä
172 x 58 x 45 cm

Natalia V. Kovshova

Bemålad mdf-relief
74 x 81 cm

Nu eller aldrig

Bemålat trä
25 x 26 x 3 cm
Västerås konstmuseum

Outlaw girl

Bemålat trä
20 x 18 x 3 cm

Shackled Eagle

Bemålad presenning
450 x 300 cm

Skymning vid klostret

Blandteknik
200 x 60 x 60 cm

Tocken

Bemålat trä
28 x 20 x 3 cm

PRODUKTION:

Kristianstads konsthall, Västerås konstmuseum,
Växjö konsthall och Galleri Magnus Karlsson

KONSTVERK:

© Mette Björnberg, BUS / 2009
© Richard Johansson, BUS / 2009

TEXT:

© Thomas Kjellgren
© Nicolas Hansson
© Per Engström

FOTO:

Per-Erik Adamsson / Galleri Magnus Karlsson,
Jan Gustafsson, Jesper Heimersson, David Skoog och
Richard Johansson

GRAFISK FORMGIVNING:

Johanna Åkerberg, Åkerbergs Ord och Form
i samarbete med konstnärerna

TRYCKERI:

Fälth & Hässler, Värnamo

ISBN:

978-91-977127-1-2

www.gallerimagnuskarlsson.com

www.mettebjornberg.com
www.richardjohansson.com

